

Уважаеми колеги,

Представяме на Вашето внимание изследване – „Добри практики при превантивните мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма в сектора на нотариалната дейност“ (“Good practices on the prevention of money laundering and terrorist financing in the notarial sector”). Докладът е изготвен по предложение на председателя на Международния съюз на нотариата – г-н Хосе Маркеньо де Яно, протоколирано на Общо събрание на UINL, проведено в Канкун през ноември 2017 г. В резултат на предложението на г-н Де Яно, бе сформирана специална работна група за борба с прането на пари и финансирането на тероризма. Работната група изготви документа с помощта на експерт в сферата – г-жа Силвина Капело. Изследването бе представено и единодушно одобрено от Общото събрание на UINL, което се състоя в Буенос Айрес края на м. септември, началото на м октомври 2018 г.

Г-н Хосе Маркеньо де Яно – председател на Международния съюз на нотариата

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ ПРЕВАНТИВНИТЕ МЕРКИ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА В СЕКТОРА НА НОТАРИАЛНАТА ДЕЙНОСТ

2018

СЪДЪРЖАНИЕ

1. УВОД
2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА
  - a. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПОЛАГАНЕ НА ДЪЛЖИМА ГРИЖА
  - b. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ИЛИ ПАЗЕНЕ НА АРХИВИ
  - c. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗЛОЖЕНИ ЛИЦА
  - d. ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕРКИ ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ
  - e. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА ПОДОЗРИТЕЛНИ СДЕЛКИ
3. ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА МОДЕЛА СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА
  - a. РИСКОВ ПОДХОД
  - b. ЗНАНИЕ НА НОТАРИУСА И ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ
  - c. УНИВЕРСАЛНОСТ
  - d. КОРИГИРАНЕ НА ИЗВЪРШВАНАТА ДЕЙНОСТ
  - e. СТЬЛБОВЕ НА ПРЕВЕНЦИЯТА
  - f. ПРАКТИЧЕСКИ И АКТУАЛИЗИРАН ДОКУМЕНТ
4. ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ СПАЗВАНЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО ОТНОСНО МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА
  1. ПРЕДИШЕН АНАЛИЗ НА РИСКА
    - a. Риск, присъщ за клиента
    - b. Географски риск/ риск, свързан със страната
    - c. Риск, свързан с предлаганата услуга
  2. РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ НА ДЪЛЖИМА ГРИЖА
    - a. Нормални или стандартни мерки за проверка
    - b. Завишени мерки за проверка
    - c. Опростени мерки за проверка
  3. ВОДЕНЕ НА АРХИВИ И СЪХРАНЯВАНЕ НА АРХИВИ
  4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВЪТРЕШНИ МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ
  5. ДОКЛАДВАНЕ НА ПОДОЗРИТЕЛНИ СДЕЛКИ

1. УВОД

През 1989 г. по инициатива на Г-7 е създаден междудържавен орган, известен като Работна група за финансови действия (РГФД - FATF) със задача да координира усилията за превенцията на изпирането на пари както в международната финансова система, така и в националните финансови системи на членовете.

Основната цел на РГФД е да разработи и насърчава политиките за борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Това е органът, който определя и следи международните стандарти за мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. На първо място, РГФД издава цялостен план, познат като Четиридесетте препоръки, за борба срещу изпирането на пари, който има за цел да представи основната рамка на усилията, насочени в борбата срещу изпирането на пари (БИП), с който през 2002 г. се въвеждат мерки за борба с Финансирането на тероризма (БФТ) и който следва да намери универсално приложение.

В своя преглед на Препоръките от 2003 г., РГФД търси подкрепата на т.нар. "пазителите", за да се бори срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Поради което това включва (не само) определени специални нефинансови предприятия и професии (ОНФПП) като адвокати, нотариуси, доставчици на тръстови и дружествени услуги (ДТДУ), агенти на недвижими имоти, счетоводители и одитори, които да подпомагат сделките, включващи движението на пари в националните и международните финансови системи.

Държавите са възприели различни подходи за регулирането на нотариусите като задължени лица относно

спазването на тези Препоръки в сектора на нотариалната дейност.

Освен това, измежду Държавите-членки, има някои системи за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма в сектора на нотариалната дейност, където за оценката на риска за сектора и разработването на политики и процедури за вътрешен контрол за БИП/БФТ, отговарят саморегулиращите се органи, които осигуряват хомогенността и еднаквостта на изискванията за прилагане на тези политики в целия сектор на нотариалната дейност.

За да се улесни спазването от страна на нотариусите на задълженията, установени с РГФД и признати на национално ниво от повечето държави по света чрез специфично регулиране на Мерките за борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (БИП/БФТ) и по-специално в случаи, в които Саморегулиращите се органи не са участвали, Международният съюз на нотариус е изготвил настоящия документ за най-добрите практики в борбата срещу БИП/БФТ.

Това не е отделен или цялостен модел, тъй като въвеждането на Препоръките на РГФД в законодателството относно мерките срещу БИП/БФТ на различните държави - членки може да се различава в някои отношения, а по-скоро наръчник, който трябва във всички случаи да се адаптира спрямо съществуващото положение при всеки нотариус, съобразно неговата практика и изисквания на местните нормативни актове.

Аналогично, степента на излагане на риск, различните нотариални функции, различните възможности за вкарване на средства в правната система в съответствие с прилаганата практика или накратко казано - рискът на

нотариусите относно мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма могат да бъдат доста различни. Колкото по-голям е рискът, толкова по-високо е нивото на знание сред нотариусите и толкова по-силни са контролните механизми и превантивните мерки, с които трябва да разполагат, за да осъществяват ефективна превенция.

Този документ се състои от кратко описание на задълженията за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма, приложими (съгласно Препоръките на РГФД) спрямо нотариусите или които би следвало да се прилагат спрямо тях, без да се засягат допълнителните задължения, които могат да възникват от местната регламентация на БИП/ БФТ ; раздел с общи принципи и заключителен раздел, в който се конкретизират добрите практики за спазване на задълженията за превенция.

2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Препоръка 22 на РГФД гласи, че нотариусите имат задължения (а) да извършват проверка на клиента, (b) да водят архиви, (c) да установяват Политически изложените лица, (d) да въвеждат мерки за вътрешен контрол и (e) да докладват подозрителни сделки, когато се подготвят да извършат сделки или осъществяват сделки за даден клиент, отнасящи се до следните действия:

- Покупка и продажба на недвижим имот;
- Управление на пари, ценни книжа или друго имущество на клиента;
- Управление на банкови, спестовни сметки или сметки за ценни книжа;
- Организиране на вноски за създаването, работата или управлението на дружества;
- Създаване, работа или управление на юридически лица или формирания и покупка и продажба на търговски предприятия.

Тези задължения трябва да се изпълняват, прилагайки подход, базиран на риска. Това означава, че нотариусите трябва да установяват, извършват оценка и разбират своите рискове, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма и да разработват свои политики и процедури за оценка на рисковете и да използват

ресурси, за да обезпечат тяхното ефективно намаляване.

Възприемайки подход, основан на риска, нотариусите трябва да могат да обезпечат, че мерките, насочени към превенция или намаляване на изпирането на пари и финансирането на тероризма съответстват на установените рискове, което им позволява да вземат решения относно начина, по който да разпределят собствените си ресурси по възможно най-ефективния начин.

Както бе посочено в увода, това са минималните задължения, изисквани от РГФД, без да се засягат каквито и да било други задължения, които могат да бъдат въведени от местни нормативните актове за БИП/БФТ. Поради тази причина всеки нотариус трябва да проверяват възможните допълнителни задължения за БИП/БФТ, създадени от тяхната страна.

а. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПРОВЕРКА

“Задължение за проверка на клиента (ЗПК)” включва установяването и познаването на всички физически или юридически лица, които имат намерение да създадат търговски отношения или да сключат сделки, а не е възможно да се поддържат търговски отношения или извършват сделки с физически или юридически лица, които не са били надлежно установени.

Мерките за ЗПК, които трябва да бъдат изпълнени, са следните:

(а) Установяване на Клиента¹ и проверка на самоличността на клиента, използвайки надеждни, независими изходни документи, данни или информация.

¹ Под клиент трябва да се разбира всяка страна, която участва в сделката, не само тези, които плащат нотариалните такси.

(b) **Установяване на крайния собственик** (собственикът-бенефициент) и предприемане на разумни мерки за проверка на самоличността на собственика-бенефициент, така че нотариусът да бъде убеден, че знае кой е крайният собственик. По отношение на юридически лица и други формирания това включва нотариусите да разбират структурата на собствеността и контрола на клиента.

(c) Разбиране и ако е приложимо - получаване на **информация относно целта** и търсеното естество на търговското отношение.

(d) Извършване на текуща проверка на търговското отношение и проверка на сделките, предприети в хода на това отношение, за да се обезпечи, че извършваните сделки отговарят на информацията на нотариуса за клиента, техния бизнес и рисков профил, включително, когато е необходимо - източник на средства. Това задължение трябва да се разбира в случаите на дългосрочни търговски отношения, като участието на нотариусът в случайни сделки не е необходимо.

б. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ИЛИ ПАЗЕНЕ НА АРХИВИ

Съгласно изискванията на Препоръка 11 на РГФД нотариуси трябва да пазят най-малко за срок от пет години²: всички архиви, получени по повод изпълнението на задължението за извършване на проверка (напр. копия от архиви от официални документи за самоличност като паспорти, лични карти, шофьорски книжки или други подобни документи), включително резултатите от извършени предварителни анализи (напр.

запитвания с цел установяване на предисторията и целта на сложни, необичайно големи сделки) след датата на сделката.

Те също така трябва да пазят и всички необходими архиви от сделките, извършени с клиента, както на местно, така и на международно ниво, за да може да ги предоставя на държавните органи.

Архивите относно проверки на информация и сделки трябва да се предоставя на местните компетентни органи при надлежно разрешение.

с. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗЛОЖЕНИ ЛИЦА

Това задължение означава, че нотариусите - освен че установяват дали клиентът или крайният собственик са Политически изложено лице (ПИЛ), трябва да прилагат и завишени мерки за проверка.

На първо място, това предполага, че трябва да има въведени подходящи системи за управление на риска, за да се определи дали клиентът или крайният бенефициент (краен собственик) е политически изложено лице.

Аналогично, в случай че клиентът или крайният бенефициент трябва да отговарят на това условие, нотариусите трябва да се запознаят с това обстоятелство към момента на сключване на сделката с клиента и трябва да предприемат разумни мерки за установяване произхода на имуществото и произхода на средствата, които клиентът възнамерява да използва в сделката.

Изискванията за всички видове ПИЛ трябва да се прилагат и спрямо

² Този срок може да варира в отделните държави. Както вече бе посочено, трябва да се проверява

срока, предвидени в нормативните актове за БИП/БФТ на всяка страна.

членовете на семейството или близките сътрудници на посочените ПИЛ.

d. ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕРКИ ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Както бе посочено в началото, други задължения, въведени от РГФД за нотариусите е изпълнението на мерки на вътрешен контрол.

Тези програми за вътрешен контрол означават, че нотариусите трябва:

- Да създадат политики и процедури за БИП/БФТ, които ще се прилагат в тяхната кантора, включително подходящо процедури за скрийнинг, за да се осигурят високи стандарти при наемането на служители.
- Разработване и поддържане на текуща програма за обучение на служителите; и
- Установяване на процедура за вътрешна проверка, за да се тества работата на системата.

Тези мерки за вътрешен контрол ще зависят от риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установен при необходимата самооценка на иска и мащаба на професионалната дейност.

e. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА ПОДОЗРИТЕЛНИ СДЕЛКИ

Това задължение предполага, че ако нотариусът заподозре или има разумни основания да подозира, че средствата са в резултат на престъпна дейност или свързани с финансирането на тероризма, същият следва незабавно да докладва на Компетентния орган, определен от местните нормативни актове (Бюро за финансово разузнаване (БФР) или друго подобно).

Задължението за докладване на подозрителни сделки включва и забрана за предупреждаване на клиента или трети лица, че подобен доклад или свързана информация се предоставят

на БФР или на Саморегулиращия се орган.

Освен това, законите относно БИП/БФТ във всяка страна трябва изрично да предвиждат, че защитата на нотариусите срещу наказателна и гражданска отговорност за нарушаване на ограничение за разкриване на информация, възложено по силата на договор или на законова, регулаторна или административна разпоредба, възникнала от “добросъвестно” направения доклад, дори и ако те не знаят точно каква е съпътстващата престъпна дейност и независимо от това дали действително е извършена такава незаконна дейност.

3. ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА МОДЕЛА СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

В съответствие с изискванията, извлечени от международните стандарти, общи принципи трябва да се прилагат спрямо ефективното изпълнение на вътрешната система за БИП/БФТ, включително и следните:

а. РИСКОВ ПОДХОД

Превантивните процедури трябва да се разработят в съответствие с риска от ИП/ ФТ, присъщ за дейността и начина на работа на регулирания субект.

Това означава, че когато подготвят, разработват и въвеждат съответните си политики, процедури и наръчници за превенция, нотариусите трябва да вземат предвид и адаптират мерките за проверка спрямо клиентите, следвайки подхода, базиран на риска, т.е. в зависимост от риска от ИП/ ФТ, присъщи за естеството на дейността му, относителната му големина, обичаи и практики на работа, вида на клиентелата, дали се работи с пари в брой или не, географското местоположение, в което работи и др.

Целта е посредством подходящото прилагане на този подход от нотариусите да се постигне по-ефективно използване на наличните ресурси и да се намалят тежестите от участието в националната система за превенция.

За тази цел, за да се постигне правилна оценка и разбиране на риска, свързан с ИП/ ФТ, нотариусите трябва да съставят документ или доклад, който е преди всичко практически и адаптират спрямо дейността, в който обясняват, описват и правят оценка на тяхната експозиция на риск от ИП/ ФТ спрямо тяхната работа.

Този доклад установява рисковите елементи, които в сферата на ИП/ ФТ

могат да засегнат дейността, извършвана от нотариуса. Степента и дълбочината на документа или доклада зависят от нивото на риска на нотариуса спрямо дейността. Тази оценка на риска в доклада за изпирането на пари и финансирането на тероризма трябва да се предоставя на компетентните Органи, тъй като той ще може да обясни доколко са подходящи политиките и процедурите за БИП/БФТ, приети от нотариуса.

б. ЗНАНИЕ НА НОТАРИУСА И ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ

Нотариусът отговаря за и носи законово задължение да спазва мерките за БИП/ БФТ. Поради тази причина той трябва да е запознат с рисковете от ИП/ ФТ и да осигурява, че са предприети необходимите мерки за смекчаване на тези рискове в кантората си.

Нотариусът отговаря за политиките и мерките на БИП/ БФТ, изпълнени с цел управление на ИП/ ФТ. Това означава, че те трябва да са наясно с рисковете от ИП/ ФТ, на които са изложени и да обезпечават, че всички техни служители са наясно с тези рискове и предприемат необходимите мерки за ефективното им намаляване.

Ето защо, нотариусът трябва да участват активно в системата за превенция, изпълнена на място и да осигурява обучение в тази връзка на всички служители в кантората на нотариуса.

Те също така трябва да участват в работата срещу БИП/ БФТ, така че политики, процедури и наръчници, разработени, издадени и изпълнени във връзка с БИП/БФТ, независимо от обема и оборота, трябва да бъдат одобрени от него.

в. УНИВЕРСАЛНОСТ

Има държави, в които процедурите по превенция в сектора на нотариалната

дейност трябва да се прилагат при спазване на принцип на универсалност или иначе казано - всеки клиент, с който се установяват търговски отношения или сделка, по която са предприети действия, било то по-често или по-рядко, трябва да бъдат подложени на такива превантивни мерки предварително и в съответствие с анализа на рисковете, повдиган от всеки от тях с оглед на превенцията.

Иначе казано, никой клиент или сделка не могат да бъдат изключвани от обхвата на превенцията, включително по-специално сделките, които не възникват от или не са сключени посредством обичайните бизнес канали (напр. корпоративни или еднократни операции, продажба на имуществата, продажби на кредитни портфейли и др.). Независимо от критерия и обхвата, установени от всяка държава, съгласно разпоредбите на РГФД, превантивни процедури трябва да се прилагат във всички случаи, в случай че нотариусът се намеси в или разреши сделки, или осъществи сделки за свои клиенти по отношение на дейности, включени в Препоръка 22, както е предвидено в Раздел 2, както и тези, които освен това законодателят преди това е включил във всяка страна и въз основа на анализ на рисковете, поставени от всяка от тях с оглед на превенцията.

d. КОРИГИРАНЕ НА ИЗВЪРШВАНАТА ДЕЙНОСТ

Естествено, дейността, извършвана от нотариусите, се различава от тази на другите регулирани лица, задължени да спазват нормите относно БИП/ БФТ. Това означава, че използваните процедури, наръчници и софтуер трябва да бъдат изцяло адаптирани към специфичната дейност, осъществявана от нотариуса и спрямо различните

извършвани дейности, както и спрямо предлаганите от тях услуги, към различните пазари, в които работата и клиентите, с които имат контакт.

e. СЪЛБОВЕ НА ПРЕВЕНЦИЯТА

Във всички случаи сълбовете, на които трябва да се основават процедурите за БИП/ БФТ за нотариусите, вземайки предвид прилагането на рисковия подход, посочен по-горе, са такива, които позволяват идентифициране на клиента, идентифициране на крайния бенефициент на извършваните сделки, знанието за източника на средствата, използвани от клиентите, както и последователността на сделките, извършвани от клиента, познавайки регулирания субект и неговата дейност и рисков профил.

За целта и преди установяването на търговско отношение цялата документация и информация, отнасящи се съответния случай, трябва да бъдат поискани и получени в съответствие със съществуващия риск.

f. ПРАКТИЧЕСКИ И АКТУАЛИЗИРАН ДОКУМЕНТ

Мерките за превенция не трябва да представляват повторение на настоящите норми, те трябва да описват реално изпълнените процедури по практичен начин. Наръчникът за превенция трябва да се адаптира спрямо промените в предоставянето на услугите и процедурите.

Същевременно, мерките за превенция, които нотариусите трябва да съставят, разработят и въведат, трябва да отговарят на оперативната действителност на процедурите във всеки конкретен момент и не трябва да бъдат просто повторение или копие на основните задължения, предвидени в действащите нормативни актове. Политики, процедури и наръчници, които

не отговарят на оперативната реалност при нотариус, не могат да се считат за подходящи, нито същите могат просто да изброяват техните задължения за превенция, без да се посочва начина, по който всяко от тези задължения ще се изпълнява на практика и ефективно.

Накратко, целта е БИП/ БФТ да станат практичен и лесен за използване документ, а не чисто формален документ, който да позволява ефективно прилагане и лесно адаптиране към дейностите, осъществявани от нотариуса и към каквито и да било промени, които могат да възникнат при тези процедури и дейности.

4. ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ СПАЗВАНЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО ОТНОСНО МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

1. ПРЕДИШЕН АНАЛИЗ НА РИСКА

Рискът или степента на излагане на регулираните субекти на опити за изпиране на пари или финансиране на тероризма са много различни. Рискът се определя от количествени и качествени страни, като и двете са тясно свързани с вида дейност, осъществявана от всеки регулират субект.

Следователно, структурите, процедурите за вътрешен контрол, инструменти и ресурсите, които ще се използват за превенция от страна на нотариусите, трябва да бъдат съобразени с този различен риск.

Стълбовете на превенцията на ИП/ ФТ - а именно мерките за проверка (установяване на формалния и бенефициалния собствен, познаването на тяхната дейност, което би включило разбиране за произхода на средствата, с които клиентът възнамерява да работи с регулирания субект) са покрити от прилагането на рисковия подход.

За тази цел и за да се предприемат подходящи мерки за установяване и оценка на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, в съответствие с изискванията на Препоръките на РГФД нотариусите трябва да извършват анализ на риска от изпирането на пари и финансирането на тероризма, на които са изложени.

При определянето или анализирането на този риск, в международен план са установени 3 категории или рискови фактори:

- a. Риск, присъщ за клиента
- b. Географски риск/ риск, свързан със страната

с. Риск, свързан с предоставяната услуга
Относителната тежест, която ще се определи за всяка рискова категория при оценката на цялостния риск от изпирането на пари и финансирането на тероризма, ще варира в зависимост от нотариуса поради размера, усложнеността, местоположението и характера и обхвата на предлаганите услуги.

Въз основа на отделните им практики и преценки, нотариусите трябва самостоятелно да оценяват тежестта, придавана на всеки рисков фактор.

a. Риск, присъщ за клиента

Решаващ компонент при разработването и изпълнението на глобален рамков риск е определянето на потенциала на риска от изпиране на пари или финансиране на тероризма, който един клиент поставя. Клиентите варират от физически лица, организации, дружества с ограничена отговорност, дружества с множество членове или членове на мултинационални корпорации. Предвид спектъра от клиенти, нотариусът трябва да определи дали даден клиент ги излага на по-голям риск и ако е така - нивото на този риск и дали прилагането на смекчаващи фактори оказва влияние върху тази оценка.

Ако клиент принадлежи на една от тези категории, набор от рискови променливи, които могат да смекчат или увеличат риска, трябва да бъдат въведени и нотариусът трябва да извърши оценка, за да определи изискуемото ниво на проверка.

Примерите за категории клиенти, чиито дейности могат да бъдат индикация за повишен риск, включват:

- Политически изложени лица. Политически изложените лица (ПИЛ) са лица, на които са или са

били възложени важни публични функции на местно ниво или от чужда страна като например държавни глави или министър-председатели, висши политици, висши държавни, съдебни или военни служители, висши изпълнителни органи на дружества, собственост на държавата и важни служители на политически партии. Това включва и лица, на които са или са били възложени важни функции от международни организации, които са членове на висшето ръководство, т.е. директори, заместник директори и членове на съвети или еквивалентни функции.

Определението за ПИЛ не е предназначено да обхване средни по ниво или по-низшестоящи лица от горните категории.

Ако нотариус извършва сделка за клиент, който е ПИЛ или се притежава от ПИЛ, същите трябва да извършат по-високи и по-изискващи проверки, познати като “завишена проверка”. Степента и естеството на завишената проверка зависи от съответните фактори като страна по произход на ПИЛ, вид на услугата, изисквана от ПИЛ и надзорът, на който е субект ПИЛ в държавата по произход.

За да се прецени дали клиентът е ПИЛ, нотариусът може да попита клиента, както и има и дружества, чиято дейност е предоставянето на списъци с ПИЛ чрез възлагането на лицензи.

- Клиенти, които осъществяват търговското си отношение или искат услуги при необичайни или нетрадиционни обстоятелства (при преценка на всички обстоятелства).
- Клиенти, чиято структура или характер на предприятието или отношението правят трудни за своевременно установяване на действителния краен бенефициент или на лицата, упражняващи контрол, като:
  - Необяснимо използване на юридически лица или договори, поименни акции или акции на приносител.
  - Необяснимо използване на неформални договорки като роднини или близки сътрудници, действащи като подставени акционери или директори.
  - Необичайна сложност в структурите на контрол или собственост без ясно обяснение.
- Клиент - юридическо лице, което функционира като съществена част от дейността или има големи дъщерни дружества в държави, които могат да имат по-голям географски риск.
- Клиенти с дейности с голям оборот на пари в брой³ (и/или парични еквиваленти), включително:
  - Предприятия за парични услуги (напр. оператори на преводни нареждания,

³ Когато самите клиенти, които представляват предприятия с голям обем на разплащания в брой, са субект на и регулирани от цял набор изисквания за

БИП/ФТ, съответстващи на Препоръките на РГФД, това може да намали рисковете.

- обменни бюра, обменни центрове, изпращачи на пари, офиси за обмяна на пари, агенти на парични преводи и търговци на банкноти или други дружества, които предлагат услуги за парични преводи).
- Оператори, брокери и други доставчици на услуги, които използват виртуални валути.
  - Казина, заложни къщи и други организации и дейности, свързани с хазарт.
  - Дружества, които макар и обичайно да нямат дейност с големи обороти на пари в брой, изглежда, че разполагат с големи суми от пари в брой.
- Благотворителни и други организации с нестопанска цел (НПО), които не са субект на надзор или наблюдение (особено такива, които работят на трансгранична база) от определени компетентни органи или саморегулиращи се органи.
  - Клиенти, които използват финансови посредници, финансови институции или юристи, по отношение на които не се прилагат подходящи закони и мерки за БИП/БТФ и върху които не се упражнява подходящ надзор от компетентни органи или саморегулиращи се органи.
  - Клиенти, които изглежда, че действат в съответствие с инструкциите на друго лице, без да разкриват това обстоятелство.
  - Клиенти, които избягват лични срещи или дават периодични инструкции без основателни законни причини и които се
- изпльзват или са трудни за достигане.
- Клиенти, които искат сделки да бъдат сключени в кратки или бързи срокове, като правят трудно или невъзможно нотариусът да направи подходяща оценка на риска.
  - Клиенти, които нямат адрес или имат множество адреси без основателна причина.
  - Клиенти, чийто профил (напр. възраст, образование, доходи или дейности) не отговарят на сделката, която възнамеряват да извършат.
  - Клиенти, които променят начина на плащане или указанията за сключване без подходящо обяснение.
  - Използването на лица и правни конструкции без очевидна законова или законна легитимна, търговска, икономическа или друга причина.
  - Клиенти, които променят своите средства за плащане за сделка в последния момент и без аргументация (или подозрителна аргументация) или когато липсва информация или прозрачност относно сделката.
  - Клиенти, които предлагат да платят допълнителни хонорари за услуги, които обичайно не водят до плащането на такива суми.
  - “Кухи” дружества, дружество, които се притежават чрез номинални акционери и контролират чрез подставени лица и корпоративни директори.
  - Множество свързани клиенти, които искат услугите на един и същи нотариус за свързани въпроси без легитимна причина.

в. Географски риск/ риск, свързан със страната

Предвид обстоятелството, че няма универсално възприето определение от международните организации, което да предвижда дали конкретна страна или географска зона представлява по-голям риск, рискът, свързан със страната заедно с другите рискови фактори, предоставят полезна информация за възможни рискове, свързани с пране на пари и финансиране на тероризма.

Географските рискове, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, могат да възникнат при множество обстоятелства, включително националността на клиента, мястото на живеене, мястото на сделката или източника на финансиране.

Фактори, които по принцип се считат, че включват държава от по-рискова категория, са:

- Държави, спрямо които се прилагат санкции, ембарго или други подобни мерки, наложени например от Организацията на обединените нации (ООН). Освен това, при определени обстоятелства, държави - субекти на санкции или мерки, издадени от органи, подобни на ООН, въпреки че може и да не са универсално признати, могат да бъдат взети предвид поради положението на наложилия

санкциите и естеството на мерките.

- Държави, определени от надеждни източници⁴ като такива без подходящи закони, наредби и други мерки за БИП/ БФТ.
- Държави, определени от надеждни източници като предоставящи финансиране или подкрепа на терористични организации.
- Държави, определени от надеждни източници като такива с високи нива на корупция или друга престъпна дейност. Специално засегнати юрисдикции може да включват “извън териториални юрисдикции” и такива с висока политическа нестабилност или ниски нива на спазване на мерките за БИП/ БФТ или недостатъчно прилагане на принципа на върховенство на закона.
- Държави, които допускат използването на номинални акции, позволяват крайният собственик да остане скрит.
- По отношение на национални клиенти, географският риск, който може да съществува в определени области, също трябва да бъде взет предвид, като например близост до граница, свободни търговски зони или зони, в които има големи

⁴ “Надеждни източници” се отнася до информация, която е издадена от известни органи, които по принцип се считат за такива с добра репутация и които предоставят такава информация публично и общодостъпна. Освен РФД и регионални органи, подобни на РФД, тези източници могат да включват (неизчерпателно) наднационални или международни органи като Международния валутен фонд,

Световната банка и Egmont Group of Financial Intelligence Units, както и съответните национални държавни органи и неправителствени организации. Информацията, предоставяна от тези надеждни източници не трябва задължително да засяга законите или наредбите и не трябва да се разглежда като автоматична оценка на това, че дадено обстоятелство представлява завишен риск.

популации от имигранти от високорискови държави.

с. Риск, свързан с предлаганата услуга

Общата оценка на риска трябва да включва и оценка на потенциалните рискове, представени от услугите, предоставяни от нотариуса, отчитайки обстоятелството, че в повечето случаи нотариусите предоставят широки и разнообразни услуги.

Контекстът на предлаганите услуги винаги е основополагащ за подхода, основан на риска.

Всеки от горните фактори сам по себе си съставлява обстоятелство с висок риск, но факторите трябва да се разглеждат заедно.

Високорискови обстоятелства могат да се определят само след внимателна оценка на брой фактори, които заедно и след отчитане на смекчаващите обстоятелства, биха подкрепили допълнително оценката на риска. При определянето на рисковете, свързани с предоставянето на услуги, свързани със специфични дейности, фактори като посочените по-долу трябва да бъдат взети предвид:

- Услуги, при които нотариуси, действащи като финансови посредници, извършват получаването и прехвърлянето на средства през сметки, които те реално контролират в процеса на една търговска сделка.
- Услуги, които ненадлежно крият крайния собственик от компетентните органи или които имат последицата на неправилно криене на крайния собственик без ясна легитимна цел.
- Услуги, които разчитат силно на нови технологии, които намаляват нивото на надзор от човек или

проверка на материал, който може да разкрие черти на незаконно или подозрително поведение.

- Прехвърляне на недвижимо имущество между страните за период от време, който е необичайно кратък за подобни сделки без очевидна юридическа, данъчна, бизнес, икономическа или друга легитимна промяна.
- Плащания, получени от несвързани или неизвестни трети лица и плащания в брой, когато този начин на плащане не е типичен.
- Сделки, свързани с наследствено право, при които починалият е известен на нотариуса като лице, осъдено за икономически престъпления.
- Източникът на средствата и източникът на богатството: източникът на средствата е дейността, която генерира средствата за даден клиент (напр. заплата, бизнес доходи или плащания от тръстове), докато източникът на богатството описва дейностите, генерирани общата нетна стойност на един клиент (напр. притежаване на бизнес, наследство или инвестиции). Докато тези може да са еднакви за някои клиенти, те може да са отчасти или изцяло различни за други клиенти. Напр. ПИЛ, който получава скромна официална заплата, но има значителна наличност по сметка, без очевидно търговско участие или наследство, може да доведе до съмнения за подкупи, корупция или злоупотреба с положение.

- Ситуации, в които е трудно да се установят бенефициентите на тръстовете; това може да включва дискреционни доверителни фондове, които дават на довереника правото да определя бенефициент в рамките на клас бенефициенти и да разпределя имуществото, което се притежава от тръста и когато се създава тръст с цел управление на акции от дружество, което може да доведе до по-трудно определяне на бенефициентите на имуществото, управлявано от тръста.
  - Използване на виртуални валути и други анонимни средства за плащане и прехвърляне на богатство.
  - Сделки, при които се използват необичайни средства за разплащане като ценни метали или при които е налице очевидно желание да се скрие плащането.
  - Разсрочване на плащане до дата, която е дълго след като плащането обичайно би било извършено, без гаранции, обезпечавачи плащането и/или без обяснение.
  - Необяснимо въвеждане на необичайни условия или клаузи в договори за кредит- Напр. необичайно кратки или дълги погасителни срокове, лихви, които са значително по-високи или по-ниски от пазарните, едно единствено погашение на падежа или необясними повтарящи се опрощавания на записи на заповед или ипотеки, много преди първоначално уговорения падеж.
  - Вноски към организации или прехвърляния на имущество, които са трудни за оценка (като бижута, скъпоценни камъни, предмети на изкуството или антики, виртуални валути), без обяснение.
  - Последващи необясними вноски в капитала на същото дружество.
  - Ликвидиране на бизнес придобивания без очевидна законова или легитимна, търговска, икономическа или друга причина.
  - Пълномощия, дадени при необичайни обстоятелства (напр. когато се дават без право на отмяна или за конкретно имущество) и причините за тези условия са неясни или нелогични.
  - Сделки с участието на близко свързани лица без ясна търговска цел или когато сделката изглежда такава извън обичайните търговски условия.
  - Сделки с гаранции, които се намират в или произхождат от рискови юрисдикции.
  - Транзакции, при които въпреки предупреждението на нотариуса, се плащат повече данъци от вноски или други краткосрочни плащания са законно дължими за сключването им.
  - Сделки, при които въпреки че националността или мястото на пребиваване на клиентите не представлява рискова юрисдикция, се използват средства, които произхождат от или са предназначени за такива юрисдикции.
- Трябва да се обърне необходимото внимание на големите различия в практиките, размера, мащаба и опита на нотариусите. В резултат на това, тези фактори могат да се разглеждат като

създаващи разумен подход, основан на риска и източници, които са предвидени разумно за изпълнението и управлението му.

Така например, от нотариус, който работи сам, не може да се очаква да отделя подходящи ресурси като голяма нотариална кантора; вместо това, от единствения нотариус се очаква да разработи подходящи системи и контроли и подход, основан на риска, пропорционални на обхвата и естеството на практиката на професионалиста и неговите клиенти.

Предвид посоченото, нотариусите в много юрисдикции и практики са задължени да извършват оценка на общите рискове на тяхната практика и на всички нови клиенти и текущи клиенти, които участват в специфични, еднократни сделки. Акцентът трябва да е върху подхода, основан на риска.

Оценката на риска подлежи на периодично преразглеждане и във всички случаи, в случай на съществена промяна, която може да окаже влияние върху рисковия профил на нотариуса, като предоставянето на нови услуги или използването на нова технология, ще се въвеждат подходящи мерки за управлението и намаляването на рисковете, установени в анализа.

2. РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ НА ДЪЛЖИМА ГРИЖА

Както посочихме в Раздел 2, независимо от критерия и обхвата, установен от всяка държава, съгласно условията на РГФД, процедурите по превенция трябва във всички случаи да се прилагат, когато нотариусът участва в или разрешава сделки или извършва сделки за клиенти относно дейностите, включени в Препоръка 22, предвидени в Раздел 2, и тези, които законодателят

допълнително може предварително да е включил във всяка страна и въз основа на анализ на рисковете, които възникват от всеки от тях с оглед на превенцията.

Стълбовете на системата за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма са базирани на подходящата идентификация на клиента, идентификацията на крайния бенефициент на извършваните сделки, познаването на източника на средствата, използван от клиентите, съгласуваността на сделките, извършвани от клиента, като нотариусът познава клиента и дейността и рисковия профил, отнасящ се за тях.

Ключовата отправна точка за прилагането на подхода, основан на риска, е провеждането на цялостна оценка на риска на клиента.

Процедурите, описани в този Раздел, са предназначени да допълват, а не да заместват тази система. Сложността на тази система ще зависи от профила на практиката на нотариуса.

Както видяхме по-рано, при извършването на цялостна оценка на риска на клиента, нотариусът трябва да обмисли обсъждането на подходящи рискови променливи (и смекчаващи фактори), преди да вземе решение да приеме клиент. Оценката на риска на нотариуса, която се извършва индивидуално за всеки клиент, определя общия подход към идентификацията на клиента и изискванията за проверка.

Нотариусът ще определи кои изисквания за проверка са подходящи за всеки клиент въз основа на общата оценка на риска. Тези изисквания за проверка може да включват следното:

а. Нормални или стандартни мерки за проверка

Стандартното ниво на проверка обикновено се прилага спрямо всички

клиенти. Стандартното ниво на проверка включва следните елементи:

- **Идентификация на клиента и проверка на самоличността на клиента, използвайки надеждни, независими изходни документи, данни или информация.** Както видяхме в Раздел 2, нотариусът е длъжен да пази за срока, изискуем от вътрешните му правила, копие от всички получени документи с цел спазване на задължението за проверка (напр. копия или архиви от официални документи за самоличност като паспорти, лични карти, шофьорски книжки или други подобни документи).

○ Основна идентификация:

- **За физически лица,** основната идентификация и проверка на самоличността на клиентите включва получаване (и записване) на лични данни като пълни имена, национален идентификационен номер, адрес, дата и място на раждане, място на живеене, чрез изискване на официалните документи за самоличност като паспорти, лични карти, шофьорски книжки или други документи, издадени от държавен орган със снимка на притежателя.

- С цел избягване на използване на

документи с цел измама, има приложения или софтуер на пазара, който може да се използва, за да се сканират документите и да се установи дали същите са фалшиви.

- **За юридически лица,** видът информация, който обичайно е необходим за извършването на тази идентификация би била:

- **Наименование, правна форма и доказателство за съществуване** - проверка може да се направи, например, чрез удостоверение за учредяване, удостоверение за актуално състояние и дружествен договор, акт за тръст или друг документ от надежден независим източник, в който се съдържа името, формата и съществуването на клиента.

- **Правомощията,** които регулират и задължават това юридическо лице или организация (напр. учредителен

акт и устав на дружество), както и имената на съответните лица, заемащи висши управленски длъжности в това юридическо лице или организация (напр. висши управляващи директори в дружество, довереник(ци) в тръст).

- **Адресът на седалището** и ако е различно - мястото на дейност.
- **Идентификация и проверка на самоличността на лицето(а), които действат от името на клиента и получават пълномощно.**
  - Проверка преди възникване на отношението на съответни финансови санкции (финансиране на тероризма и разрастване), за да се потвърди, че клиентът или крайният бенефициент не са изброени или включени в такива. Тези списъци са публично достъпни на уебсайта на ООН, а има и дружества със специална дейност - предоставянето на такива списъци чрез лицензиране.
- **Идентифициране на крайните собствениците и предприемане на**

разумни мерки за проверка самоличността на тези лица, така че нотариусът да бъде основателно убеден, че знае кой е крайният собственик посредством следната информация:

- За юридически лица:
  - Самоличността на физическите лица (ако има такива, като права на собственост могат да бъдат толкова разнообразни, че да няма физически лица (самостоятелно или заедно), които да упражняват контрол над юридическото лице или организацията посредством собственост), които в крайна сметка да притежават контролния пакет от юридическото лице; и
  - Доколкото съществува съмнение по (i.i) относно това дали лицето(ата), притежаващи контролен пакет, са крайните собственици или дали физическото лице упражнява контрол посредством права на собственост, самоличността на физическите лице (ако има такива), които упражняват контрол над юридическото лице или организацията чрез други средства.

В случаите на завишен риск, добра практика е да изискат документи за структурата на собствеността или

структурата на контрола на юридическото лице с цел проверка на информация, предоставена от клиента относно крайния собственик или достъп до бази данни или регистри на Крайните собственици, ако има такива в страната.

- За чуждестранни организации:
  - Тръстове - самоличността на създателя, довереника (ците), застъпника (ако има такъв), бенефициентите или класове бенефициенти и други физически лица, които в крайна сметка упражняват ефективния контрол върху тръста (включително чрез верига на контрола/ собствеността)
  - Други видове организации - самоличността на лицата на равностойни или подобни длъжности.

РГФД разрешава съответните идентификационни данни да бъдат получени чрез публичен регистър, клиента или други надеждни източници, а нотариусът трябва да провери по начина, установен и разрешен от местните нормативни актове.

Общото правило е, че спрямо клиентите трябва да се прилага целия набор от мерки за проверка, включително изискването за идентификация на крайния бенефициент. Целта на идентификацията на крайния бенефициент е да се определят физическите лица, които упражняват ефективно влияние или контрол над клиента, било то чрез собственост, права на глас или по друг начин. Нотариусът трябва да отчетат тази цел

при идентифицирането на бенефициента. Могат да използват подхода, основан на риска, за да определят степента, до която те трябва да проверяват самоличността на крайния бенефициент, в зависимост от вида на клиента, търговското отношение и сделката и другите относими фактори.

- Да се получи информация относно целта на сделката и икономическата дейност, осъществявана от клиента.

Някои държави изискват и проверка на дейността, обявена от клиента в случаите на завишен риск. За целта, вместо изискване на посочените документи от клиента, в някои държави е възможно да се получи достъп до бази данни на Данъчни или Трудови администрации.

- Да се наблюдават осъществените сделки, за да се обезпечи, че същите отговарят на това, което нотариусът знае за клиента, бизнеса и рисковия профил, включително, при необходимост, източника на средствата.

b. Завишени мерки на проверка

Прилагането на завишени мерки за проверка се изисква за клиенти, за които това може изрично да е посочено в местните наредби, както и за клиентите, определени от нотариуса, прилагайки своя подход, основан на риска, като такива с по-висок риск.

Тези завишени мерки предполагат по-специално, че наблюдаването на степента и характера на търговското отношение трябва да бъде завишено, за да се прецени дали изискуемата сделка или услуга изглеждат необичайни или подозрителни.

Примери за завишени мерки за проверка, които могат да се приложат към по-рискови клиенти, включват:

- Получаване на допълнителна информация и документи относно клиента (напр. обем на имуществото, информация в публични бази данни, интернет и др.) и краен собственик.
- Получаване на допълнителна информация относно естеството на търговското отношение.
- Получаване на информация относно източника на средствата или имуществото на клиента.
- Проверка на самоличността на крайния собственик чрез изискване на документи за самоличност.

с. Опростени мерки на проверка ⁵

Прилагането на нормални или стандартни мерки за проверка могат да бъдат намалени след обсъждането на подходящите рискови променливи и в известни по-ниско рискови сценарии, като признатите от международните стандарти:

- Листвани дружества (и техните дъщерни дружества, от които притежават по-голямата част). Въпреки че не трябва да се приема, че всички публично търгувани дружества ще отговарят на изискването за опростена проверка, например, подходящите нива на пазарна отчетност ще се считат за фактор, който трябва да бъде взет предвид, както и географските рискови фактори.

- Финансови институции (местни или чуждестранни), спрямо които се прилага режим за БИП/ БФТ, който съответства на Препоръките на РГФД.
- Държавни органи или държавни дружества (освен държави, спрямо които са наложени санкции и високорискови държави).

Занижената проверка може да включва просто получаване на информация и документи относно самоличността на клиента, установяването и проверката на самоличността на лицето, което действа от името на клиента и техните пълномощия, достатъчна информация да се докаже, че клиентът отговаря на обективните характеристики за прилагането на тези мерки, освен останалите.

Опростените мерки за проверка не могат да се прилагат в случай на подобрение за пране на пари или финансиране на тероризъм или ако същите са приложени при специфични по-високо рискови сценарии.

Предвид това, че по-голямата част от държавите изрично заявяват в местните наредби категориите клиенти, които могат да бъдат обект на опростени мерки за проверка и мерките бъдат приложени в тези случаи, нотариусът би следвало да осигури мерките, приложими в неговата страна.

3. ВОДЕНЕ НА АРХИВИ И СЪХРАНЯВАНЕ НА АРХИВИ

Сред посочените по-горе задължения е предвидено, че нотариусът трябва да

⁵ В повечето държави местните разпоредби изрично предвиждат, че категориите клиенти, които трябва да бъдат обект на по-опростени проверки.

пази за срока, установен от местните правила документацията, която отговаря на изискването на спазване на задълженията за проверка, установени с настоящото.

По-специално, нотариусите са длъжни да пазят следните документи, които да се използват при разследвания или анализ на възможни случаи за пране на пари или финансиране на тероризъм от компетентните органи:

- Копие от изискуемите документи съгласно мерките за проверка.
- Оригинал или копие с доказателствена стойност на документи или архиви, които установяват по подходящ начин операциите и участниците в тях.

За тази цел като добра практика голяма част от местните нормативни актове на държавите, отнасящи се до БИП/ БФТ, посочват, че документите, получени при прилагането на мерките за проверка, трябва да се съхраняват на оптичен, магнитен или електронен носител, който да гарантира тяхната цялост, правилно прочитане на данните, невъзможност да се манипулират и подходящото им съхраняване и местонахождение.

В резултат на това, нотариусът е длъжен да осигури изискванията и формата за пазене на архиви, предвидени в местните наредби.

Във всички случаи, ако няма специални изисквания или формати, системата на заявяване на регулираните субекти трябва да гарантира подходящо управление и наличие на документите, както за вътрешни контролни цели, така и с цел своевременно и официално обръщане на внимание на изискванията на властите.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВЪТРЕШНИ МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ

Както бе посочено в Раздел 2, нотариусите трябва да изпълнят мерки за вътрешен контрол, които водят до:

- Създаване на политики и процедури за БИП/ БФТ, които ще се прилагат в тяхната кантора, включително подходящи скрийнинг процедури за осигуряване на високи стандартни при наемане на служители;
- Разработване и поддържане на текуща програма за обучение на служители; и
- Въвеждане на вътрешна процедура за проверка за тестване на работата на системата.

Тези мерки за вътрешен контрол, които ще зависят от риска от пране на пари и финансиране на тероризъм, установени при самооценката на риска и размера и обхвата на организацията на нотариуса, трябва да включват:

- Да има подходящи системи за управление на риска, за да се определи дали един клиент, бъдещ клиент или краен бенефициент е ПИЛ или определено лице и дали е включен в специален списък за финансови санкции (финансиране и разпространение на тероризъм).
- Осигуряване на по-голям акцент върху нотариалните сделки (напр. услуги, клиенти и географски местоположения), които са неподатливи на злоупотреби от занимаващите се с пране на пари.
- Осигуряване на специален периодичен преглед на процесите на управление и оценка на риска, отчитайки средата, в която работи нотариусът и дейността на пазара.

- Изпълнение на политики, процедури и процеси, основани на риска, за проверка на клиентите.
- Определяне на персонал на подходящо ниво, който да отговаря за управлението на спазването на изискванията за БИП/ БФТ.
- Осигуряване на непрекъснатост на програмата, независимо от промените в администрацията, състава или структурата на служителите.
- Акцент върху спазването на всички регулаторни или други изисквания, както и мерки, въведени за спазване на изискванията за БИП/ БФТ и предоставяне на своевременни актуализации в отговор на регулаторните промени.
- Осигуряване на подходящи контроли за по-рискови клиенти и услуги, според случая.
- Въвеждане на изисквания за мерки за изпълнение на БИП/ БФТ в съответните длъжностни характеристики и оценка на изпълнението.
- Осигуряване на подходящо обучение за участващия персонал.

Както посочихме в увода, измежду държавите - членки има някои системи за превенция за прането на пари и финансирането на тероризма в сектора на нотариалната дейност, където оценката на риска за сектора и разработването на политики и процедури за БИП/ БФТ и обучението на нотариуси и служители в нотариални кантори са отговорност на саморегулиращи се органи, което гарантира хомогенност и еднаквост в изискванията за прилагане на тези

политики в целия сектор на нотариалната дейност.

Тази практика е доказала ефективността си на ниво изпълнение на задълженията за БИП/ БФТ в сектор, поради което се препоръчва участието на Саморегулиращи се органи в тази връзка.

Също така се препоръчва Саморегулиращите се органи да участват в разработването на планове за обучение за сектора на нотариалната дейност, било то чрез предоставяне на онлайн курсове или такива на място, или чрез създаване на системи за консултации за нотариусите, където всеки нотариус може да разреши евентуални съмнения относно спазването на задълженията за БИП/ БФТ.

5. ДОКЛАДВАНЕ НА ПОДОЗРИТЕЛНИ СДЕЛКИ

Както посочихме, това задължение предполага, че ако нотариусът има съмнение или разумни основания да подозира, че средствата са получени от престъпна дейност или са свързани с финансиране на тероризъм, същият следва незабавно да докладва на Компетентния орган, определен от местните нормативни актове (Бюро за финансово разузнаване (БФР) или подобен.

Това задължение за докладване обхваща както извършени сделки, така и сделки, които клиентите се опитват да осъществят.

Освен това, задължението за докладване на подозрителни сделки обхваща и забрана за предупреждаване на клиента или трети лица, че такъв доклад или свързана информация се предоставя на БФР или на Саморегулиращ се орган.

Държавите са възприели различни подходи за изпълнението на това свое задължение в сектора на нотариалната дейност.

Предвид това, което е разрешено от Препоръките на РГФД, ако са налице подходящи форми за сътрудничество между тези организации и компетентните Органи в някои държави, съществуващата система за БИП/ БФТ предвижда, че докладът се отправя до Саморегулиращите се органи (Съвет или Нотариални камари) и посоченият Орган отговаря за препращането им към компетентния Орган, но без да се прилагат филтри и само с анализа, извършен от нотариуса.

Аналогично, в други държави има модели, в които по силата на установяването на определени рискови индикатори по дадена сделка, нотариусът е длъжен да съобщи за тази сделка на Специално звено за анализ, създадено Саморегулиращия се орган, включващо професионалисти с опит в БИП/ БФТ, за да може посоченото Звено да извърши анализ на възможната връзка между него и изпирането на пари или финансирането на тероризма, и да вземе решение относно нуждата да уведоми компетентния Орган.

Следователно, системата на местно ниво за съответствие със системата, трябва да бъде проверена.

Във всички случаи на нотариусите трябва да са известни изискванията в тяхната юрисдикция относно задължението за неразкриване и/или задължение за въздържане от сделки, за които се предполага, че е налице престъпна дейност. Тези задължения, ако бъдат изпълнени, могат да доведат до сериозни санкции, ако не бъдат приложени правилно.

Когато законово или регулаторно изисква налага докладването на сделки, при които е налице подозрение, докладът трябва винаги да се състави, като при тези обстоятелства не се прилага подход, основан на риска, за докладване на подозрителни сделки.

Докладването на подозрителни сделки не е част от оценката на риска, а по-скоро отразява механизъм за реакция било към Саморегулиращия се орган, или към Компетентния орган, след като възникне съмнение относно изпиране на пари или финансиране на тероризъм.